

LBRIS

We know
books

SYLVAIN NEUVEL

Până la ultima dintre noi

Seria
Către stele

volumul 2

Traducere din limba engleză
BOGDAN NICOLAE MARCHIDANU

1

Helter Skelter

1968

L-am văzut murind, de două ori. Eu i-am înfipt o torță în craniu. Mama l-a aruncat în aer cu o nenorocită de rachetă. Și totuși a mai rămas unul, mereu mai rămâne unul.

O nouă dimineață în Mallorca. Lumină albăstruie. Aerul compact ca apa. Străpung ceața dimineții ca să prind prima tranșă de *ensaimadas*¹ din cuptor. Am ajuns acolo devreme; așa spunea semnul roșu *cerrado*² de pe ușă. Am urcat dealul și m-am uitat la marea întunecată cum își manifestă furia înainte ca soarele s-o liniștească și s-o vopsească în albastru. Am admirat liniștea orașului înainte ca hoardele de străini să-i umple străzile pietruite și înguste.

S-a uitat drept la mine.

Brutărița a descuiat ușa și a certat câinele când s-a repezit să iasă. Mi-a făcut cu mâna prin geam – fac parte din rutina ei zilnică așa cum și ea face parte din rutina mea. Am mângâiat-o pe Blanca un minut, m-am curățat de firele de blană de pe mâini,

¹ Produs de patiserie, specific spaniol, de pe insula Mallorca. (n.red.)

² Închis. (în lb. sp. în orig.) (n.red.)

după care am intrat. Căldură liniștitoare, prea multe arome ca să le deosebesc.

– *Dos ensaimadas para llevar!*¹ a zis ea.

– *Cuatro, por favor.*²

Eram lihnită de foame.

Am plătit, am luat punga de hârtie și am zâmbit de la revedere.

M-am ciocnit de Urmăritor chiar lângă ușă. Literalmente. Trupurile noastre s-au izbit unul de altul, ca doi vechi prieteni care se dau piept în piept după un joc. Numai că el nu s-a dat înapoi, nu s-a mișcat de pe loc, ci a rămas neclintit. Ca și cum m-aș fi izbit de un zid de beton. Mi-am ridicat privirea de la piept la față și atunci am văzut că diavolul mă măsoara cu privirea.

Ceva cald curgând în jos pe picioarele mele. Moartea mamei trecându-mi prin fața ochilor. Am scăpat punga de hârtie. Mirosul de grăsime și zahăr s-a amestecat cu putoarea urinei.

Și-a dus mâna la umărul meu și m-a împins într-o parte.

– *Disculpe*³.

Nu mă cunoștea. Eu și mama l-am omorât de două ori, dar el nu ne-a văzut niciodată. Nu tipul ăsta. L-am privit intrând în brutărie. Am rămas pe loc, ca o căprioară în lumina farurilor. Îmi aduc aminte că mă gândeam la accentul lui. Britanic, cu o urmă de altceva. Ceva est-european. Rămăsesem într-un soi de transă, până ce am auzit sunetul scos de copiii care veneau în fugă pe stradă.

Alergând.

Fugi.

Am înșfăcat punga de hârtie de jos și m-am repezit spre casă. Am ajuns în fix patru minute; am ieșit de acolo în zece. Lola nu a

¹ Două ensaimadas la pachet. (în lb. sp. în orig.) (n.red.)

² Patru, vă rog. (în lb. sp. în orig.) (n.red.)

³ Scuzați-mă. (în lb. sp. în orig.) (n.red.)

întrebat de ce. Și-a luat cea mai bună scoică și m-a așteptat la ușă. O mulțime de amintiri în casa aia. Toate cu Lola. Târându-se pe podeaua din bucătărie. Primii pași, primele cuvinte. Am privit în jur, încercând să-mi amintesc cât puteam de mult înainte să împrôșc benzină peste tot. Lola a scos doar câteva cuvinte în vreme ce privea în oglinda retrovizoare cum arde lumea ei:

– Nu lăsa nicio urmă.

N-am lăsat. A naibii să fiu dacă am lăsat. Eram o fantomă. Alt nume, altă viață. Fără treburi nerezolvate. Eu și Lola ne-am dat la fund. Nu am ieșit în evidență; m-am asigurat de asta. Două insecte pe o creangă. Ordinare. Șterse. Vanilie. Am comis greșeli înainte, dar nu și de această dată. Nici *eu* nu puteam să dau de noi.

Eu și Lola am mâncat *ensaimadas* reci pe vasul spre Valencia. Lola nu a plâns – și nici nu a vorbit. Se uita doar din când în când la mine ca să-și dea seama cât de speriată ar fi trebuit să fie – mă citește ca pe o carte. Fiica mea e dârză, încăpățânată până la Dumnezeu, dar e suficient de isteată ca să-și dea seama că opțiunea ei cea mai bună acum este încrederea oarbă. Am făcut autostopul din port până în Alicante. Încă un vas de prins. Am țipat la ei să ne aștepte pe când dezlegau parâma vasului care traversa marea până în Algeria.

Iată-ne aici, înaintând în necunoscut. Lumina Spaniei se face tot mai mică. Iar cu ea se stinge și viața dusă de noi acolo. Treisprezece ore până ce ajungem la țărnm și începem o viață nouă. Acum suntem... între două lumi. Resimțim încă adrenalina. Și confuzia. Eram... o familie. Acum suntem fugare, refugiate, expulzate. Pe puntea principală se simte vântul puternic, dar o să petrecem noaptea acolo. Privesc încontinuu marea, așteptând ca el să sară din apă ca un rechin. O tâmpenie, știu. În orice caz, spațiile închise, pur și simplu, nu se regăsesc pe lista mea de preferințe acum.

– Mamă, ne putem uita la stele?

– Da, iubire. Hai să găsim ceva de băut.

În fiecare noapte, eu și Lola ne uităm împreună la cer, împărțind o Coca-Cola. În noaptea asta va fi la fel. Eu am adus-o pe lume. Eu am transformat-o în pradă. Să o las să savureze aceste momente era tot ce puteam să fac. Scotocesc prin mărunțiș. Sunetul sticlei care se rostogolește în automatul cu băuturi. Poc. Fâs. Asta e clipa noastră. Cele cinci minute ale noastre înainte de a lăsa greutatea a o sută de vieți pe umerii ei mici.

– Arată-mi unde e Venus.

– Venus e... acolo, Lola. Iar punctul ăla mai mic de deasupra e Jupiter.

Are șase ani și trăiește pe timp împrumutat. E groaznic, dar nu asta socotesc eu tragic. Cred că știe, cumva.

– Arată-mi... Saturn.

– Nu pot. E în cealaltă parte a Soarelui.

Știe cum se sfârșește povestea, cum se sfârșesc toate poveștile. Eu mor. Ea moare. Dacă avem noroc, copilul ei se naște mai întâi și a O Sută Doua trece iar prin toate etapele. Noi suntem iepurii de momeală la o cursă de ogari. Nu putem câștiga; cel mai bun lucru pe care-l putem face e să nu pierdem. Nu e cine știe ce, dar asta e tot ce am de oferit. Asta și o Coca-Cola de la automatul de băuturi.

– Când putem vedea toate planetele, mamă?

Drăguț. Asta vrea ea. Opt puncte pe cerul nopții. Cât aș vrea să-i pot oferi asta! Tocmai și-a văzut întregul ei univers arzând. Toate desenele, pe Roger, ursul împăiat. Captain Action. Are pe ea un rând de haine și o nenorocită de scoică, dar vrea să vadă planetele. Încă ceva ce va trebui să-i răpesc.

– Nu știi, iubire. Probabil că niciodată.

2

Can't Find My Way Home

1969

Ce suntem noi? Veșnica întrebare.

Suntem... la fel. Fiica mea va arăta exact ca mine când va ajunge de vârsta mea. Același soare, o altă zi. Eu sunt ce era maică-mea. Suntem... copii, cred. Nu există un cuvânt exact pentru asta. Suntem ca peștii ăia dintr-un râu din Texas. Toate femeii. Își transmit de fiecare dată genele fiicelor lor. Suntem ca o plantă tăiată care se transformă într-o plantă identică. O ramură.

Filopon din Alexandria¹ a scris despre asta în secolul al VI-lea. „Dacă taie cineva o ramură dintr-un nuc din Atena și o plantează în Patras, doi sau trei ani mai târziu va face nuci care sunt la fel din toate punctele de vedere, dimensiune, gust și culoare și toate celelalte trăsături, cu nucile din nucul din Atena.“ *Klon*, în greaca veche. Bună mostră de înțelepciune din partea nucului, dar nu răspunde la o întrebare importantă. Este același copac? Mi-aș dori să pot petrece o zi în mintea fetei mele ca să văd ce suntem noi mai exact. Oare eu sunt... eu?

¹ Ioan Filopon (490 d.H.–570 d.H.), numit și Ioan Gramaticul, a fost un filozof elen din Evul Mediu Timpuriu, de religie creștină, care a trăit în Alexandria. (n.red.)

Suntem diferite. De toți ceilalți, mai exact. Suntem mai puternice, mai bune decât majoritatea când vine vorba despre matematică și științe. Suntem... aprige – acesta este un mod diplomatic de a spune – și prădătoare uneori. Putem fi brutale. Eu am fost. Am omorât oameni. Unii au meritat asta mai mult decât alții. N-ai cum să ștergi trecutul. Tot ce suntem este o amintire a ceea ce a fost odinioară. Iar tot ce pot face eu este să răscumpăr trecutul. Să diluez răul cu un pic de bine.

Suntem prăzi. Urmăritorii ne vânează neostenit. O fac de trei mii de ani. Sunt ca multe dintre noi. Am omorât unul dintre ei. Mama a luat pe altul cu ea în moarte când și-a pus capăt vieții ca s-o salveze pe a mea. Numai că răul e ca râia. Se agață mereu de tine.

Cel omorât de mine a spus că veneam amândoi dintr-o lume muribundă. Că *eu*, strămoașele mele, am luat și ascuns ceva de la ei, un soi de dispozitiv. Dacă îl aveau, a zis el, puteau suna acasă și puteau salva „neamul“ nostru aducându-l aici. Minciuni, poate. Diavolul e plin de șmecherii și înșelăciuni. Ca întotdeauna, nu știm.

Nu știm de unde venim. Nu știm de ce facem ce facem, ci doar că am ales să facem asta cu o sută de generații în urmă. O versiune a noastră, a mea a ales să o facă. Oare aș face aceeași alegere acum? Nu știu. *Noi* nu știm – bănuiesc că așa ar fi, căci continuăm să *facem* acea alegere.

Condu-i către stele, înainte ca Răul să vină și să-i omoare pe toți. Pentru asta am fost născută. La asta trebuie să se aștepte fata mea. Dacă e să dăm crezare Urmăritorilor, răul acela înseamnă neamul „nostru“ – asta ca să vorbim de ironie. Însă ar putea însemna și sepii gigantice, omuleți verzi, vânzători de Biblii. Noi. Nu. Știm.

Strămoașele mele au pornit de la nimic, înainte de știință, înainte de orice. Nu știau nici măcar ce e o stea, darămite cum să ajungă la ea. Am avut nevoie de trei mii de ani, dar am făcut

IBDIS | We know books

progrese. Am găsit oameni care să ne ajute. Eu am găsit. L-am scos pe Wernher von Braun din Germania după război. Statele Unite îl doreau cu disperare. Au transformat un ofițer nazist în chipul de pe afișul explorării spațiale. De la *Sturmbannführer*¹ SS la gazda emisiunilor speciale Disney. Asta e echivalent cu o răscumpărare majoră de păcate. Von Braun le-a înapoiat favoarea și i-a dus către Lună. Egalitate. Am ajutat și cealaltă parte. Eu și Serghei Koroliiov am construit racheta R-7 în Rusia. Am făcut mai mult decât să ajut. M-am căsătorit cu acel bărbat. Numai că Urmăritorul m-a găsit și am fost nevoită să dispar. Acum, Koroliiov e văduv, dar a reușit să trimită primul satelit pe orbită, primul om în spațiu. Una peste alta, cred că mi-am îndeplinit misiunea.

Știm însă câteva lucruri, mai exact șase. Trăim respectând câteva reguli pe care ni le-am stabilit când am știut cine suntem.

Teme-te de Urmăritor. Fugi întotdeauna, nu te lupta niciodată.

Păstrează cunoașterea.

Supraviețuiește cu orice preț.

Nu atrage atenția asupra ta.

Nu lăsa nicio urmă.

Ultima, dar nu cea din urmă. Niciodată nu putem fi trei pentru prea multă vreme.

Am încălcat câteva dintre aceste reguli în tinerețea mea, doar puțin, și am plătit toate prețul. Mi-am pierdut copilul nenăscut. Aproape că am murit. Mama mea a murit, în mod spectaculos. După aceea, am respectat regulile ca și cum Dumnezeu însuși mi le-ar fi înmănat personal. Treaba a funcționat o vreme. Am avut o viață. Nu știu dacă aveam dreptul la ea, dar mi l-am însușit. Eu și Lola am avut un cămin. Aveam... o plajă pe care o socoteam a

¹ Rang paramilitar al NSDAP, echivalent al gradului de maior. A fost folosit de câteva organizații naziste, cum ar fi SA, SS sau NSFK. (n.red.)

LIBRIS | We know books

noastră, cafeneaua *noastră*, librăria *noastră*. Am avut... o prietenă. Să-i spunem o prietenă bună. Nu te atașa prea tare. Nu e una dintre reguli, dar ar putea să fie. Am învățat asta pe calea cea mai grea.

Acum, s-a dus, totul și toate. Deoarece suntem la fel și diferiți, prădător și pradă. Oricât am încerca de tare, știm cu adevărat un singur lucru, un adevăr inalienabil.

Noi suntem Kibsu.

3

Gimme Shelter

1969

Am venit aici ca să ne ascundem. Ei au venit ca să-și afișeze rezistența, îndrăznind să fie văzuți. Afară, străzile sunt pline cu studenți, poeți, dansatori. În spațiile interioare, se coc o sută de revoluții. Agitatori, rebeli, insurgenți. Subversivi. Festivalul Cultural Pan-African este în toi, iar pentru câteva zile Algerul este Mecca revoluționarilor.

S-au luptat cu cei care îi oprimă mai bine de un secol, dar lucrurile stau altfel acum. Au început să câștige. Kwame Nkrumah¹ în Ghana, mișcarea Mau Mau² în Kenya și, bineînțeles,

¹ Kwame Nkrumah (născut Francis Nwia Nkrumah, 1909–1972) a fost unul dintre cei mai influenți oameni politici pan-africani ai secolului al XX-lea, lider al Ghanei și al statului precedent, fosta colonie britanică Coasta de Aur, din 1952 până în 1966. El a fost fondator al diverse mișcări pan-africaniste, sprijinându-se pe necesitățile colegilor săi, studenți africani, și pe revendicatul drept al țărilor africane de a avea un stat propriu și independent. (n.red.)

² Revolta Mau Mau (1952-1956) a fost o mișcare armată locală îndreptată, în principal, împotriva guvernului colonial și a coloniștilor europeni. A fost mișcarea cea mai mare și cea mai de succes din Africa britanică, dar fără reacții în alte colonii. Protestul a fost susținut aproape exclusiv de kikuyu, în ciuda încercării de a atrage

URBIS | We know books

războiul algerian¹. Bătălia lor a fost cea mai lungă, cea mai sângeroasă, dar nimeni nu numără cadavrele din rândul taberei învingătoare. Au învins și au inspirat un întreg continent nenorocit.

Jos cu imperialismul! Jos cu colonialismul! Intelectualii sărbătoresc ism-ele în camere de hotel pline cu fum, în vreme ce muzicienii și cei care aruncă flăcări pe gură sărbătoresc pe străzi. Totul aici este o armă: cuvinte, ritmuri, arme. Minți răzvrătite și ritmuri amețitoare de tobe. Orașul ăsta este electrizat. Și fierbinte. Al naibii de fierbinte. Totul miroase aici a sudoare și sfidare.

Apartamentul nostru e în mare parte sudoarea. Bej, pustiu, cu o priveliște la fel. Avem bani din belșug, dar banii atrag atenția. Locul nostru în mod clar n-o atrage. Ține minte regulile.

Lola e mult mai curajoasă decât mine. Eu sunt încă speriată de moarte, așa cum eram în Germania. Văd aceleași umbre, aud aceiași pași. Stăm înăuntru cea mai mare parte a timpului, departe de necunoscut, de aleile întunecate. Dar nu și în seara asta. În seara asta e altfel. Am descoperit un bar de rahat unde bate o briză bună de unde să urmărim aselenizarea pe Lună. O mică dovadă de sfidare să-mi duc copilul de șapte ani într-un bar la ora trei dimineața.

Aceasta e clipa noastră. De-asta mi-am riscat viața ca s-o salvez pe a lui von Braun, ca el să poată construi cea mai mare rachetă din toate timpurile și să ducă un om sau doi în altă lume.

și alte grupuri prin revendicări legate de drepturile asupra terenurilor și anti-europene. Mișcarea Mau Mau a fost, de asemenea, o luptă internă între liderii kikuyu. (n.red.)

¹ Cunoscut și ca Războiul Algerian de Independență sau Revoluția Algeriană, a fost un conflict armat care s-a desfășurat între 1 noiembrie 1954 și 19 martie 1962 și care a avut loc în Algeria franceză, colonie franceză din 1830. A avut ca rezultat obținerea independenței țării, la 5 iulie 1962, față de Franța. (n.red.)

Încă mai alăptam la sân când Kennedy și-a ținut discursul despre Lună. „Am pornit la drum pe acest ocean nou deoarece avem de dobândit cunoștințe și de câștigat noi drepturi, iar ele trebuie câștigate și folosite pentru progresul tuturor popoarelor.“¹ A folosit termenul corect: „cunoștințe“. De atunci am visat noaptea de acum. Ar trebui să fiu în extaz, să jubilez. Pentru asta am murit toate. Ar *trebui* să fiu...

Barul nostru s-a umplut cam cu o oră în urmă. Niște tuaregi, membri ai gherilei SWAPO² din Namibia, Angola. Duri. Nu duri la modul obișnuit, ci duri în genul celor rar văzuți în spații publice. Indivizii ăștia au văzut porcării care nu pot rămâne nevăzute. Simt o mare compasiune pentru nefericitul care vine în bar căutând necazurile. Câteva momente mai târziu, pe ușa barului au intrat șase americani. Pantere Negre³, după cum s-a dovedit ulterior. Cred că toată lumea de aici a venit direct de la un concert Nina Simone.

Noaptea asta e bizară.

Fiica mea joacă darts cu luptătorii angolezi pentru libertate. I-am întrebat dacă îi deranjează și ei mi-au spus să plec. Doar eu. Lola se simte ca acasă în toată povestea asta. Încă o zi, încă un dolar. Țsta e stipendiul ei. Eu sunt afundată până la gât în tot

¹ Fragment din discursul președintelui american John F. Kennedy, de pe Stadionul Rice din Houston, Texas, din 12 septembrie 1962. (n.red.)

² Organizația Populară din Africa de Sud-Vest, cunoscută oficial ca Partidul SWAPO din Namibia, este un partid politic și o fostă mișcare de independență din Namibia. Fondat în 1960, a fost partidul de guvernare în Namibia de când țara a obținut independența în 1990. Partidul continuă să fie dominat ca număr și influență de grupul etnic Ovambo. (n.red.)

³ Partidul Panterelor Negre (BPP), inițial Partidul Panterelor Negre pentru Autoapărare, a fost o organizație politică marxist-leninistă fondată de studenții Bobby Seale și Huey P. Newton în octombrie 1966 în Oakland, California. Partidul a fost activ în Statele Unite între 1966 și 1982, cu filiale în multe orașe mari americane, inclusiv San Francisco, New York, Chicago, Los Angeles, Seattle și Philadelphia. De asemenea, au fost activi în multe închisori și au avut filiale internaționale în Regatul Unit și Algeria. (n.red.)

felul de ciudățenii. În această clipă beau ceva cu Eldridge Cleaver. Să spunem doar că tipul nu e atras de aselenizare.

– Nu văd ce beneficii ar avea omenirea de pe urma aselenizării a doi astronauți în vreme ce oamenii sunt uciși în Vietnam și suferă de foame chiar și în Statele Unite.

Nu cred că el și cu mine vom ajunge buni prieteni, dar are dreptate într-o privință. Nu facem nimic. Mă rog, *eu* nu fac. Lola are șapte ani; ei i se permite. Ideea e că nu ajut pe nimeni și în mod sigur nu sunt aproape de a salva lumea asta. Condu-i către stele. Ha! Am plecat de pe Pământ către... zona din jurul Pământului. Cea mai apropiată stea e de o sută de milioane de ori mai departe. O sută de milioane. „Pașii de pitic“ nu pot acoperi distanța asta. Nu știm nici măcar ce se găsește în Sistemul nostru Solar. Americanii tocmai au pășit pe Lună, dar rușii sunt cei care explorează cel mai mult. Acum trei ani au trimis o sondă care s-a prăbușit pe Venus și fac planuri pentru Marte de aproape un deceniu. Ani de dezvoltare. Sute de milioane cheltuite pe câteva minute de date. Iar astea sunt țintele ușoare. După aia vin planetele exterioare. Prima e Jupiter, apoi... Apoi nu știu dacă putem ajunge atât de departe cu motoarele de care dispunem. Mai sunt atâtea de făcut și fiecare secundă petrecută cu oamenii aștia îmi aduce aminte că nu fac nimic.

Eu stau pe margine și privesc. Toți ceilalți participă la joc, indiferent că lasă urme pe Lună sau plănuiesc o revoluție. Toată lumea din încăperea asta a venit în Alger cu un scop. Obiectivele lor finale diferă ușor, metodele diferă mai mult, însă cu toții – mama a iubit în mod deosebit discursul acela al lui Roosevelt – se chinuie să realizeze lucruri. Se aruncă într-o cauză meritorie, iar dacă eșuează, eșuează în timp ce îndrăznesc să acționeze. Mă tem că locul meu este acum alături de sufletele reci și timide care n-au parte nici de victorie, nici de eșec.

Credeam că îmi protejez fiica. Poate că de mine însămi mă ascundeam pe acea insulă. Indiferent de temerile de care ne-am